

Boj proti fašizmu; je boj vsakega poštenega rodoljuba; vsakega delavca in delavke — pač vsakega brez izjeme na politično, narodno ali pa versko pripadnost!

CENA NAROČNINI:
Za Kanado in USA.
Za eno leto \$3.00
Za pol leta 1.75

Edinost

EDINOST

206 Adelaide St. W.

Toronto 1, Ont.

Entered as second class matter at
the Post Office Dept. Ottawa.

Let. 3. št. 113.

Cena 5 c.

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

TORONTO, ONTARIO WEDNESDAY, MAY 23 1945.

Price 5c.

Vol. 3. No. 113.

IZ TRSTA IN SOČE SE NE PREMAKNEMO — MANDIČ

PRIJATELJI IN SOVRAŽNIKI NAS UČE, DA SE MEJE PIŠEJO S KRVJO IN NE TINTO

London — Član regent-skega Sveta dr. Ante Mandič, je na preteče intrige glede Istre, Trsta, Gorice in slovenskega Primorja odgovoril preko belgrajske radio postaje z sledečim govorom iz katerega posmemamo najvažnejše kakor sledi:

“Po stoletnem suženstvu in četrt-stoletja fašistične tiranije, Istra in cela pokrajina do Soče, slavi svoje osvobodjenje. Zavzetjem Trsta, Tržiča in Gorice, naša slavna armada z tem označuje novo zapadno mejo Jugoslavije. Na znotraj naših meja, vlada demokratska svoboda, bratsko razumevanje in neomejena volja narodov Jugoslavije, kateri so se goilih rok, neoboroženi dvignili v borbo in sneli fašistični jarem. Istra dolguje veliko zahvalo armadi v kateri se složno bore sinovi Slovencev, Hrvatov in Italijanov, kakor tudi njihovemu voditelju tovarišu Tito. Mi Istrani dolgujemo veliko zahvalo vsem bojevnikom in bojevnicam na odprti ali politični bojni črti, kateri so žrtvovali svoja mlada življenja za sveto stvar naših narodov; dolgujemo svojo globoko zahvalo tudi bojevnikom kot so Vitezi, Spinčič, Laginja, Mandič, Trinajstič in drugi, kateri so požrtovalno vodili našo narodno borbo v Istri za svobodo našega materinskega jezika in nacionalnega obstoja.

ob Soči in v Trstu. To je na izhodu vrat centralne Evrope na Jadransko morje. Dokler so bila ta vrata odprta in nezavarovana, vsakdo je lahko vkorakal in vladal z našo zemljo. Jugoslavija ni bila svobodna in Jugoslovani niso bili gospodarji na lastnem domu. Zaradi tega osvraženi fašisti z vso silo skušajo polastiti se teh vrat in jih držati na stežaj odprta, kako bi nam z vso zlobnostjo odvzeli našo svobodo, katera je rojena na s krvjo premočeni zemlji naših najboljših sinov in hčera Jugoslavije.

Danes se naša slavna armada nahaja v Trstu in ob Soči, ter se iz tega mesta ne premakne. Mi smo se naučili od naših prijateljev in sovražnikov, da se meje piše s krvjo in ne s tinto. To pomeni, da smo tudi pripravi obenev jo braniti z enako hrabrostjo in nepopustljivostjo, kakor smo se borili proti okupatorskih sil skozi zadnje štiri leta. To je vsem dobro znano in naj se nihče ne drzne, da bi jo kdaj koli prekoračili.”

Naša je dolžnost, da se jih spomnemo v tem znamenitem trunktu zmage, ker njim dolgujemo tako zmago kot našo svobodo. Danes se naša slavna armada nahaja

Jugoslavija ne želi žalitve in podložništva ne

OBTOŽBO MARŠALA ALEXSANDRA SE MORE PRIPISATI SAMO SOVPAŽNIKU IN NE ZAVEZNIKU — TITO

Torek, 22 maja — Vprašanje Trsta, Istre in slovenskega Primorja, katero se tomlači v reakcionarnem časopisu na različne načine in posebno potem, ko sta ameriška in angleška vlada predložili jugoslovanski vladni umaknitev jugoslovanskih čet iz tega ozemlja, katero so v krvavih bojih osvobodili brez zunanje pomoči, ni rešeno. Reakcionarni krogi in njihovo časopisje, poleg tega vprašanja podtikajo vprašanje reorganizacije poljske vlade, računajo na podlagi teh vprašanj povzročiti razkol med velikimi zavezniki, podceniti ogromni pomen zmage nad oboroženimi silami fašističnih razbojnikov v Evropi in sprečiti organiziranje bodočega mira ter varnosti sveta. Z tega stališča je potrebno razmotrivati zgornja vprašanja in nedopustje sovražnim silam, da zasejajo notranji nesporazum in mržnjo med zavezniki.

Jugoslavija kot zaveznica v tej vojni, katera je v najtemnejših dnevih borbe proti fašistične Nemčije in Italije držala na svojem ozemlju nad 25 sovražnih divizij, ko so se zavezniške armade borile v severni Afriki in katera je razen Sovjetske Unije doprinesla največ žrtv za skupne stvari Zedinjenih Narodov, ima enako pravico kakor vse druge zavezniške armade ne okupirati, ampak osvoboditi svoje ozemlje, na katerem živi ogromna večina jugoslovanskih narodov.

Edvard Kardelj, podpredsednik jugoslovanske vlade

in minister ustavne Skupščine, je dejal: “To je ozemlje — naše ozemlje — katero je od nas odvzeto v duhu imperijalistične politike Italije po prvi svetovni vojni, ko Jugoslavija ni imela svojega zastopnika na mirovni konferenci.” Maršal Tito pa je dejal: “Mi ne okupiramo tujega ozemlja in ne zahtevamo tujega, toda kar je naše, ne moremo pustiti.” Jugoslavija ne odstopa od svojih opravičenih zahtev. Če tudi so se njene čete napram zatrdilo vesti umaknile z one strani Soče, ter nekaterih delov Koroške in Štajerske, ne pomeni, da se z tem odreka pravice na ozemlje na drugi strani Soče, tuje Koroške in Štajerske. To bomo zahtevali na mirovni konferenci in izražamo trdno nadejo, da tudi mirovna konferenca ne more zavrniti opravičenih zahtev naše vlade — povdarja radio sporočilo iz Beograda.

V vseh okrajnih in občinskih uradih Koroške, Štajerske, Trsta, Istre in Julijske krajine, so bili izvoljeni Narodno-osvobodilni odbori, kateri sodelujejo s zavezniško vojno oblastjo. To je najmočnejša garancija, da naš narod želi rešiti vsa ta tkz. “sporna” vprašanja mirnim in nikakor izzivalnim in žalitvenim potom.

Maršal Tito je odgovoril na obdolžitve maršala Aleksandra, kateri kot znano primerja postopanje Jugoslavije v tem oziru z postopanjem Hitlerja, Musolinija in Japonske. V svojem odgovoru pravi: “Izjavljam, da je Jugoslavija pripravna sodelo-

Gornje je posnetek zemljevida jugoslovanske Istre, Trsta, Julijske krajine, ter slovenskega Primorja. Na jasn način kaže, da je to ozemlje vekovna last Slovencev in Hrvatov ter da pripada Jugoslaviji.

Boj reakcije proti edinstva in vzajemnosti Zedinjenih Narodov

HISTERIČNA KONSPIRACIJA APIZARJEV IN PETOKOLONCEV PROTI SOVJETSKI UNIJI

Še ni pogasjen ogenj gorečih posiljajev po raznih mestih in vasi v Evropi, še niso pokopana trupla ljudskih bitij, ki so bila na nečloveški

način mučena in umorjena v raznih zloglasnih koncentracijskih taboriščih v Nemčiji, še niso vsi nazi-fašistični in drugi vojni kriminalci v rokah pravice in dobili zasluženo kazni, še ni do dobra se odahnilo vojaštvo po brezpogojni zmagi nad nemškimi kriminalnim fašizmom, svetovni apizarji, petokolonci in zbrana reakcija v svoji histerični kampanji podžiga zaroto proti Sovjetski Uniji, proti novi federativni Jugoslaviji, proti načel Atlantiskega Carterja in določb Krimske konference.

Reakcionarno in profašistično časopisje (Hearst-Goebels) z posebej izurjenimi poročevalci, posveča daleč večjo pozornost profašistični vladi Argentine, poljski begunski reakciji v Londonu, preživelim jugoslovanskim izdajalcem, kakor pa takojšni poroti za smrtno obsodbo nazi-fašističnih morilcev, kateri so točasno v rokah zavzniških oblasti v zapadni Evropi. Izgleda, da kazen nazi-fašističnih morilcev od njegovih za milijone ljudskih bitij, ter ogromno materialno škodo, ni tako aktualna, kot n.p.r., 16 poljskih špijonov, ki so bili zasečeni z posebnimi radio aparati za odajanje tajnih poročil, ter ustvarjanje nerada in zločinov v Sovjetski Uniji. In naposled daleč večjo pozornost, komu naj pripade jugoslovansko ozemlje Istra in Trst — “Italiji” ali Jugoslaviji — kakor pa poravnaju narodne suverenosti in zagotovitvi kolektivne sigurnosti proti ponovitvi vojne agresije.

V taki atmosferi se torej vrši konferenca Zedinjenih Narodov v San Francisco, vati in doseči rešitev “spornega” vprašanja, mirnim, ne izzivajočim in žalitvenim potom. Mi ne moremo dopustiti da bi bili izmanevirani z različni triki od naših pravice. V kolikor se tiče obdolžitve maršala Aleksandra, da naše postopanje v tem oziru spominja postopanje Hitlerja, Musolinija in Japonske (Nadaljevanje na 4 strani)

katera bi morala imeti največji utež v proti-fašistični fronti, ter enkrat in za vselej pribiti pečat proti političnim intrigam apizerjev in petokoloncev.

Vprašanje sedeža profašistični vladi Argentine, je ne samo sramotni udarec demokraciji in kolektivni vzajemnosti Zedinjenih Narodov, ampak inspiracija apizerjev, petokoloncev in reakcije v svetu. Nemški industrijalisti se zagotovo niso motili, ko so izbrali za svoje zavetje Argentino, za nadaljevanje profašistične propagande proti edinstva Zedinjenih Narodov na podlagi takozvane politične sfere svetovnih velesil. Ta očitnost se izraža obenem v vprašanju poljske begunske reakcije v Londonu, ter vprašanju Istre in Trsta.

Profesor Leopold Infield, Krakovske in Levovske univerze, nam o poljski begunski reakciji v Londonu, pove naslednje:

“Poljska begunska reakcija v Londonu trdi, da je edino ona zakonita vlada Poljske. Poglejmo to vprašanje v svetlu njegovega pomena. Ako je torej poljska reakcionarna vlada v Londonu resnično to kar trdi da je, tedaj je le naslednik vlad, katere so zastopavljale pravice lastnega naroda. Poljski vladarji so se pred to vojno pravi Infield, postavili na stran generala Franka v Španiji pod krinko borbe proti “komunizmu”; na stran Musolinija, ko je z bajoneti vpeljeval “civilizacijo” v Abesiniji, na stran madžarskih fevdalcev in rumunskih korupcijskih, ter so z temi vladami vezali usodo Poljske v odvrtni mržnji in zaroti proti Sovjetski Uniji.

Za kaj toliko sklicavanja na tkzv. zakonitost po državnem ustavu iz leta 1935? Poljska reakcija potem ko je zavrgla demokratični državni ustav iz leta 1921, je na ta način v nedemokratskem in protinarodnem ustavu 1935 leta, si zagotovila svojo neomejeno oblast. Dočim je državni ustav iz leta 1921 določal narodne pravice, je ustav iz leta 1935 določal edino odločanje pred

bogom in zgodovino predsednik vlade. To je poglavito dejstvo, za kaj sklicevanje na državni ustav iz leta 1935, a toliko hrupa in krika proti ustavu iz leta 1921. Poleg tega njeno politično stališče v zunanjih zadevah je bilo zaprav fanatično. Bil je zamišljeno na zmagi Nemčije nad Rusijo ter poznejši zmagi Združenih držav in Anglije nad Nemčijo. Na podlagi tega stališča je general poljske armade Anders, odpoklical poljsko armado iz Sovjetske Unije v času, ko se je ta borila z vsemi silami proti nemško fašistične sile pri Stalingradu. In še več. Zunanje stališče Poljske v tem oziru je slonelo, na angleški zamisli osnove “federacije” Poljske, Čehoslovaške, Rumunije, Jugoslavije in Madžarske, kot “cordom sanitarne” med zapadom in vzhodom. Neki poljskih časopisov v Londonu, je tedaj spričo take zamisli začel razlago o tej bodoči “federaciji”, katera je vključila nemške satelite kot bodoče partnerje in straharje.”

Ali je potrebna torej obširnejša razlaga kakšen je bil poglaviti cilj že omenjene federacije, če vemo, da bi taki federaciji načelovala poljska begunska reakcija? Zagotovo da vsak trezno misleč človek, lahko odgovori, da ji je bil poglaviti cilj proti medsebojnega sporazuma slovanskih narodov na čelu z veliko Sovjetsko Unijo, ter na ta način ohraniti v svoji posesti rodovitno polje za izkoriščanje ljudskih množic in ustvarjanju nadaljnjih sovražnih intrig med zapadom in vzhodom.

Židovski duhovnik, Abraham L. Feinberg, opozarja tako vernike kot tudi ljudstvo v splošnem pred odvrtno apizersko konspiracijo proti Sovjetski Uniji. Namreč oni pravi: “Nacistični vojni kriminalci izkoriščajo vsako in tudi najmanjšo priliko v določbi mernarodnega zakona, da opravičijo svoja dejanja. Njihovo ponašanje je prikazano v dnevnem časopisu bolj kot poraženega boksača in odsvoljenega igralca v Halliwood-u, kakor pa kriminalnih zločincev.

STALIN ODGOVORIL O POLJSKEM VPRAŠANJU

ZAČASNA POLJSKA VLADA NAJ BI BILA OSNOVA ZA REŠITEV DRUGIH VPRAŠANJ.

London, 21 maja — Povodom nastalega krika glede aretacije 16 poljskih špijonov, ki so bili zasečeni v Poljski, premier in maršal Stalin, je odgovoril na razna tozadevna vprašanja zunanjih poročevalcev. V svojem odgovoru je pojasnil stališče Sovjetske Unije v tem oziru, ter močno podkrepil vprašanje začasne poljske vlade v Varšavi, kot osnova za rešitev drugih vprašanj z tem v zvezi. Njegova pojasnitev, je toliko močna in stvarna, sloneča na sklepih Krimske konference, da je kakor koli drugi način za rešitev tega vprašanja ne samo nemogoče, ampak nepravilen. Napram poročilu Associated Press poročevalca, maršal Stalin je odgovoril sledečim odgovorom:

“Nekoliko sem zamudil s odgovorom, kar je pač razumljivo, če eden pomisli kako sem zaposlen.

1 — Zapor 16 Poljakov v Poljski s dobro znanim diverzionistom generalom Okuliskim na čelu, nima nobene zveze z vprašanjem reorganizacije poljske začasne vlade. Ta gospoda je zaprta po zakonu podobnim British Defence of the Realm Act. Aretacijo so izvršile sovjetske vojne oblasti v soglasju in sporazumu med začasno poljsko vlado in sovjetsko vojno komando.

2 — Ni res, da so bili omenjeni zaprti Poljaki poklenjeni za pregovore s sovjetsko oblastjo. Sovjetska oblast ne more in tudi ne bo vodila pregovore z takimi, kateri kršijo zakon o zaščiti zaledja Rdeče Armade.

3 — V kolikor se tiče priznanja začasne poljske vlade, to vprašanje je mogoče rešiti edino na osnovi sklepev Krimske konference, ker odtujevanje od teh sklepov ni mogoče dopustiti.

4 — Jaz mislim da je poljsko vprašanje mogoče rešiti v sporazumu med zavezniki in edino ako se hočemo držati sledečih elementarnih uslovov:

(a) Ako rekonstrukcijo poljske začasne vlade zavezniki priznajo kot osnovo bodoče poljske vlade nacionalnega edinstva, nekaj podobnega kakor v Jugoslaviji, kjer je bil Nacionalno Osvobodilni Svet priznan kot glavno jedro zedinjene jugoslovanske vlade.

(b) Ako se kot rezultat take rekonstrukcije ustanovi poljska vlada, katera bo vodila politiko prijateljstva s Sovjetsko Unijo, in ne politiko “cordon sanitaire” proti Sovjetski Uniji.

(c) Ako se rekonstrukcija poljske vlade reši s Poljaki, kateri so točasno z poljskim narodom, a ne brez njega.

Odgovor maršala Stalina, je bil priobčen skoro v vseh večjih časopisih v Angliji, Ameriki in Kanadi. Mnogi so podali svoje komentarje, med temi “Sunday Express” pravi, da je potrebno razumeti, da so gledišča v teku vojne po večini slonela o vprašanju Poljske, na informacijah in propagandi poljske begunske vlade v Londonu. To pojasni kakšno propagandno oviro je dejala poljska begunska reakcija, katera ne izraža tako interesov kakor tudi želja poljskega naroda.

ZMAGA SPORAZUMA KOMUNISTOV IN SOCIJALISTOV V FRANCJI

Pariz — Nedavni rezultat pri mestnih in občinskih volitvah, ki so se vršile minuloga tedna v Franciji, očitno potrjuje dejstvo, da se ljudstvo, posebno delavci in delavke, ter kmeti, zaveda nujne potrebe za izvolitev resnično narodnim interesom naklojenih odbornikov.

Potem, ko so bili prešteti vsi oddani glasovi, komunisti in socialisti, kateri so v mnogih volilnih okrožjih skupno postavili svoje kandidate, so dobili nadpolovično večino vseh glasov, ali pa 52 odstotkov.

V okolici Pariza, kjer žive večinoma delavci in drugi siromašni sloji, nasprotni kandidati so bili poraženi do ničle. Tako n.p.r. v okrožju Siene, znano reakcionarno ali pa “boljše družbe” okrožje, je doživelo topot popolni poraz. Od 80 mestnih odborov, reakcionarni elementi so dobili neznatno večino komaj v treh ali štirikih volilnih okrožjih.

V mnogih drugih industrijskih mestih, kjer so navadno pri mestnih in občinskih volitvah zmagali Socialisti, kot je Lille, Roubaix, Leons, so dobili ogromno večino topot Komunisti in Socialisti, to je na enotni kandidatni listi.

Rezultat mestnih in občinskih volitev, je iznenadil mnoge, medtem tudi fran-

cosko delegacijo v San Francisco, razen dveh, katera zavzema nasprotno stališče napram željam francoskega naroda. Ni pa izključeno, da je rezultat mestnih in občinskih volitev v Franciji, obenem znak reakcije, za tako drzne napade in izzivanja naproti Sovjetski Uniji, novi federativni Jugoslaviji in v splošnem povojni Evropi.

Britska delavska stranka odgovorila Churchill-u

Blackpool, Eng. — Delegati britske “Labor Party” so z 1.098 proti dva glasa zavrgli Churchillovo ponudo, da sedanja vlada zadrži oblast do popolne zmage nad Japonsko. Odobreno je z klicem in ploskanjem v dvorani priporočilo ekzekutivnega odbora, katero vsebuje zahtevo za državne volitve.

Pred zasedanjem konference delavske stranke, premier Churhill je konferiral z namestnikom ministerskega predsednika, Clemena R. Atlee, glede možnosti da sedanja vlada zadrži oblast do končanja vojne z Japonsko. To ponudo če tudi jo je odobral Mr. Atlee, je zavrgla ekzekutiva omenjene stranke.

Kot znano sedanja vlada je na oblasti zadnjih deset let. Izprememba je nastala v vladi po odsložitvi ljubljene Minhenaške politike. Chamberlain-a, niso se pa vršile državne volitve. Najbrž da britski narod z tem izraža željo, da izpremeni svojo vlado, kar pa ni najbolj všeč konservativnim krogom in Mr. Churchill-u.

"EDINOST"

Published weekly at

206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing Proprietor
in Slovenian LanguageRegistered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja vsako sredo v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.Dopisi brez podpisa se ne poštejejo. Rokopis nenarodnih
članov in dopisov se ne vrača.Imperijalistične intrige na
Balkanu

Po zlomitvi nemško fašistične oborožene moči, ter njihovih hlapcev, svobodoljubni narodi v svetu, so z polno navduševnosti pozdravili proklamacijo zmage voditeljev zaveznških držav nad Hitlerjevo Nemčijo. V proslavah zmage z polno veselja in radosti iz enega na drugi kontinent, čuli so se mogočni kljci: Živela zmaga Zedinjenih Narodov in njihovih oboroženih armad! Živelo njihovo edinstvo za blagor in srečo narodov in človeštva!

Ta glas, ki je bil močnejši od vsega oboroženega ropotanja zadnjih štirih letih krvave in strašne vojne, je prevladoval vsako živo bitje. Malokdo je trenutno pomišljal, da je v zaledju prikriti načrt proti edinstvu Zedinjenih narodov v takem obsegu in z tako drznostjo kakoj vpriči zmage in konference Zedinjenih narodov.

Dolga štiri leta krvave in strašne vojne, niso utegnili z marsikaterih ozirih prepričati posameznike na enostavno resničnost, da se narodi Evrope ne žele povrniti pod oblast predvojnih protiljudskih režimov, ter da so polagali svoje ogromne ljudske in materialne žrtve v popolni zavesti velikih idealov, ki so se obetali v tej vojni, poglavito za narodne pravice, narodno osvobodjenje in poravnano krivičnih napak storjenih po prvi svetovni vojni. Če kdo drugi poleg nemškega fašizma znaša odgovornost za strašna početja nad narodi v Evropi, njihovo bedo, siromaštvo, socialno in narodno zapostavljanje, znašajo bivši protiljudski režimi.

Iz poročil dnevnega časopisja, katere slone na enostranski razlagi o posameznih vprašanjih in tkzv. kočljivih zadevah v Evropi, med drugim odkrivajo se stare težnje italijanske imperijalistične pohlepnosti po tujem ozemlju in v tem slučaju vekovni lastni Slovenci in Hrvatov. Zadeva bi ne bila toliko problematična, da ni v anti-jugoslovanskega kampanjo pritegnjen dober del zaveznškega časopisja in nekateri odgovorni krogi, katerih razlaga v kolikor se tiče "sporne" zadeve, je enostranska, puhla in izzivalna.

Tako čitamo iz poročil z dne 15. maja, da sta ameriška in angleška vlada preko svojih poslanikov predložili jugoslovanski vladi, da se morajo jugoslovanske čete umakniti iz Trsta, Istre in slovenskega Primorja. Vzroki za to zahtevo, so bili pojasnjeni le po eni strani, namreč, "da je maršal Tito prelomil sporazum", kateri da je bil dosežen v Belgradu, glede okupacije po zaveznški armadi in vzpostavitvi vojne oblasti na tem ozemlju katerega končna rešitev pride na mirovni konferenci. Najbrž da je z tega vidika stvari sledila nepremišljena in drzna izjava maršala Sir Harold R. L. G. Alexander-a, z katero primerja jugoslovansko postopanje v tem oziru podobno Musolinija, Hitlerja in Japonske.

Celotna zadeva se vrtila torej na podlagi trditve italijanskih imperijalističnih in fašističnih nastrojnih elementov, da Trst in gotov del slovenskega Primorja pripada Italiji, zaradi večine italijanskega prebivalstva, kar pa seveda ne odgovarja resnici, ter poleg tega na neopravičen in drzen način zlorablja vekovno pravico narodov Jugoslavije.

Prvič, tkzv. večina italijanskega prebivalstva v Trstu, so italijanski izseljenci z ene in druge strani, sistematično odnarodovanje Slovencev in Hrvatov pod pritiskom bivše avstrijske oblasti, katere je prav zato dajala daleč večjo prednost Italijanom, kakor pa Slovcem in Hrvatom. In drugič vemo, da je Musolinijeva fašistična tiranija šla za tem, da izpremeni imena in primke ne samo pri živečem slovenskem prebivalstvu, ampak celo na pokopališčih. To je dovolj močan dokaz, da trditve italijanskih imperijalističnih elementov, poleg imperijalističnih teženj za tujim ozemljem, je pretkana spodbika svetovne reakcije proti interesom in sporazumu Zedinjenih narodov, sedaj, ko je treba dovršiti in izpolniti načela velikih idealov Atlantskega čarterja in Krimске konference in naposled obracunati z vsemi fašističnimi kriminalci in njihovimi hlapci.

Jugoslovanska armada je osvobodila Trst, Istro, slovensko in hrvaško Primorje, ne kot maščevalka, ampak kot osvoboditeljica narodov Jugoslavije. Njena prisotnost v Trstu, Gorici in sploh jugoslovanskem Primorju, ni prisotnost "vlomilcev", kakor se sliši v dnevnem reakcionarnem časopisju, tembolj armade, katere je držala v Jugoslaviji 35 nemških divizij, več kakor obe britska 8 in ameriška peta armada v Italiji. To dejstvo oveličuje tako njen pomen kakor tudi njeno neumrljivo slavo med svobodoljubnimi narodi celega sveta. Ona si je v krvavi borbi proti fašističnim okupatorjem in njihovim hlapcem, zadobila enake pravice, ter priznanje na enaki in celo višji stopnji, kakor katere koli druga armada Zedinjenih narodov.

Kanadski Slovenci smo vzemirjeni in presenečeni slišati tako izzivalna in drzna poročila, katere škodujejo skupnim interesom svobodoljubnih Zedinjenih narodov. Nikakor si ne moremo dovoliti, da bi mirne duše poslušali drzno in škodljivo propagandno znašanje nad narodnimi pravicami našega in drugih narodov Jugoslavije, katere so priznane narodom na Krimski konferenci. Zato je le pravično z narodnega in mednarodnega stališča, obsoditi nepravico, katero se skuša naprtiti našemu in drugim narodom in z tem za voljo sebičnih reakcionarnih rušiteljev mednarodnega edinstva in sporazuma, povzročiti sovražavo med narodi. To zahtevajo narodni interesi, to zahteva sporazum Zedinjenih narodov, to zahtevajo ogromne ljudske in materialne žrtve te strašne in krvave vojne, katere še ni skončana. To zahteva koordinacija oboroženih sil za zmago nad japonskim imperijalizmom. Pred protifašistično fronto Zedinjenih narodov, so trenutno daleč bolj važni problemi, kakor pa neopravičeno izzivanje in spodbika. Potrebno je izročiti sodišču fašistične kriminalce in njihove hlapce, potrebno je zdravil, obleke, obutve in hrane narodom v Evropi. Potrebno je odstraniti vse, kar škoduje na potu k izvedbi velikih načel Atlantskega čarterja in Krimске konference.

SV. URH PRI DOBRUNJAH
— ZACETEK

Do zadnjih dni, ko to pišem, segajo poročila o zverstvih na ljubljanski policiji. V noči od 24. na 25. maja so agenti aretirali ing. Franca Kotlovska, uradnika Hidrotehničnega oddelka Pokrajinske uprave, stanujočega v Staretovi ulici. Še isto noč so ga na policiji s pretepanjem ubili in odpeljali v mrtvašnico na Zalah, ne da bi to javili njegovi ženi. Zabrano je bilo dati v časopise žalne oglase. Nenapovedani pogreb pa je bil tiha demonstracija proti zverskim ubijalcem. Na mrljiču so ljudje opazili temne lise na temenu. Dr. Hacin, ki nosi odgovornost za ta zverstva, je izjavil, da je Kotlovska zadel kap.

Točno je torej, kar je izjavil agent Saša Gjud, sin frizerja s Kongresnega trga: "Partizane je treba vse pobiti, kar mi tudi naredimo. Vse, ki jih ujamemo, enostavno ustrelimo, ne pa kot Nemci, ki jih odpeljujejo na delo." To se tudi sklada z izjavo lopova Lada Škofiča, ki je bil prej domobranec na Primorskem in je sedaj agent — izzivalec. Hvali se, da zvali partizane na kak samotem kraj, kjer jih potem pobijejo. Mnogo se pritožbe zoper Razbergerja, štajerskega begunca Ajleca, Polaka in Bizovičarja. Razberger je neko jeticno v zaporu posilil, medtem ko je drugi detektiv stal na straži. Zato so pa jeticne lopova tako preteple, da se je komaj rešil in je moral v bolnico.

Zlasti od 1.V. dalje se je mučenje v zaporih stopnjevalo. Iz šole v Dravljah so ljudje po množičnih aretacijah slišali stokanje nečloveško mučenih in tudi strele. Na policiji pretepaajo in mučijo z električno strujo.

30. VI. je bilo poslanih 300 ljudi, med njimi 120 žensk, v 6 vagonih v Dachau. Tam je ob pričetku invazije na zapadu zavaladalo med interniranci veliko veselje in mnogi interniranci so hoteli vdreti iz taborišča. Hitlerjevske zverine so po poročilu nekega železničarja iz Koroške Slovence zdesetkovali in jih 113 ubili.

Ker je smrt ing. Kotlovska zbudila veliko ogorčenje, postopajo lopovi na policiji bolj previdno. Vendar pa se še vedno sliši iz zaslisevalnice igranje radia, ko pretepaajo ljudi, ki morajo ležati na trebuhu na otomani, da jih z bikovkami in jermeni pretepaajo po zadnji plati. 16-letno dekle Ohmarjevo so tako pretepli, da je imela zbite vse podplate in se ji je na tilniku zbrala kepa strnjene krvi. Morala je biti operirana. Neko jeticno učiteljico so tako pretepli, da je nevarnost za njeno življenje. Neki gospod mora hoditi po berglah zaradi mučenja, neka ženska je znorela in leži v umobolnici. Neko ženo sta zasliševala Maks Rant in še neki drugi policijski lopov tri dni zaporedoma. Pretepla sta jo tako, da je dobila potplutbe po vsem telesu. Zaprta v temnici je morala ležati na tleh brez hrane in vode. Grozila sta ji s smrtjo če ne bo izdala komunistov.

Neko nad 60 let staro žensko so tako stekli in razmrcarili, da je padla v nezavest. Poklicani zdravnik pa je izjavil: Kaj to, videl sem še hujše primere; saj to bandita ne boli. Bandita nima misla obvezovati; ženske so še hujše kot moški. Če ji daš 100 do 200 na zadnjico, pa se ti smeji!"

V istem času je bilo ustreljenih pri Sv. Urhu 31 ljudi, v znani gramozni jami pa 8 ljudi. Gotovo so med njimi mnogi izmed pogrešanih in še marsikatera druga žrtev. Med njimi so tudi ljudi iz Štepanje vasi: Ignac Nagrač, Miha Jakopin, Anton Jereb in Franc Anžič. Med njimi so tudi sledeči pogrešanci.

Marjeta Hočvarjeva, mati petih otrok, kmetica iz Velikih Lašč, 30 letni Anton Jelenc, kolar, ki se je vrnil iz internacije, 34 letna učiteljica Anica Gale iz Grosuplja, Tanko iz Vinic pri Sodražici, Andrej Škrabelj, 48 leten, ki je izginil že o božiču,

Franc Dolenc 42 letni delavec z Viča, Škerjanc z Grosuplja, Stane in Ivan Vehovec iz Žužemberka, Erjavec s Plešivca.

V Ljubljani sta 12. XII. izginili kmetici Mrharjeva iz Dolenje vasi pri Ribnici in njena hči. 20. XII. je izginil Alojz Prijatelj, kmet iz Vinic pri Sodražici, in Mira Lenarčičeva z Jezice. Našli so truplo ustreljene 21 letne Mare Zupančičeve.

Izginil je sluga tiskovnega urada, dalje učitelj Vili Zupan iz Vodmata, njegov brat iz Most in 22 letna Zorka Dolničar.

9. II. so našli truplo ubite Polonce Kocjančičeve.

NOVE NOČNE GROZOTE NA SAVI

Sava je medtem naplavila več trupel, med njimi moško in žensko truplo; ženska je imela iztaknjene oči, moški pa prerezan trebuh.

Okoli 5. II. so našli pri D.M.v Polju dve neznani ženski trupli.

Tudi iz Ljubljane na Kodeljevem so potegnili mosko truplo s strelom v tilnik, oteklinami in potplutbami na zapetjih. Pozneje se dve trupli s strelom v tilnik in zevajočimi ranami na glavi.

Okoli 18. I. so potegnili iz Ljubljane truplo 40 letnega mizarja Čekona nekeje od Hotederšice, ki sta ga par dni poprej vsega pretepenega peljala dva domobranci proti Karlovskemu mostu, od koder je bilo slišati strel.

Na Ježici je bil ubit neznanec, ki je bil aretiran novembra v Tavčarjevi ulici.

V Mostah so domobranci v Vodmatski ulici prijeli nekega Medveda in ga še isti dan ustrelili.

V Dravljah je bilo najdeno žensko truplo v spodnji obleki. Ženska je bila ubita z več strelom v pljuča. Že poprej je bila ranjena od domobrancev, a se je pozdravila v bolnici. Domobranci pa so prišli po njo v bolnico, jo zvelikli v Dravljah in tam ustrelili.

Piše: Edvard Kocbek

(Edvard Kocbek, bivši urednik mesečnika "Dom in Svet" in član izvrševalnega odbora Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta, je danes minister za Slovenijo v novi jugoslovanski vladi. Ta govor je podal na zborovanju Slovencev v Velgradu dne 19. novembra 1944.)

Dragi rojaki!

Kadar stopa Slovenec, ki se je udeležil osvobodilne borbe slovenskega naroda na domači zemlji, pred Slovence, ki se te borbe niso mogli udeležiti, tedaj ga, verjemite mi, začne odbadati zadržega in tesnoba. V njem se pojavi vprašanje, ali se mu bo posrečilo svojim rojakom razložiti borbo, ki se da doživeti le v neposredni udeležbi, ali bodo taki Slovenci kratko in malo doumeli obseg in smisel narodnega upora v njegovi neposredni stvarnosti. Toda moram vam reči, ta strah skopni že takoj po prvem stiku, kajti pokaže se ne samo razumevanje, ampak tudi soglasno prepričanje o osvobodilni nujnosti slovenskega naroda. Kako je to mogoče? Samo zato, ker danes vsi pravi Slovenci, pa naj živijo kjer koli, čutijo potrebo po človeškem iščenju in narodnem reševanju, kar je za nas Slovence eno ter isto. Samo tako je mogoče, da smo vsi živi Slovenci danes združeni v tem velikem naporu narodnega osvobodjenja. In res, že sledovi, ki jih opažam na vaših obrazih govorijo o tem. Kjer koli smo bili, povsod se je izvršila v nas temeljita sprememba. Mi nismo več tisti, kakršni smo bili še pred leti. Lahko rečemo, da so vsi živi udje slovenskega naroda danes spoznali uro obiskovanja, da so se odločili za samega sebe in za svoj narod. Zato imam upravičen občutek, da ne govorim od sebe različnim ljudem in da ne govorim vam tuji jezik, am-

trellili.

Medicinec Danilo Gomišek, aretiran v Levstikovih lekarni, bi mogel razkriti strahoten, tajinstveni molk teh naplavljenih utopljencev. Ponoči so ga domobranci peljali k Savi na breg, da bi ga mučili in ubili, vendar se je z drznim sunkom iztrgal in skočil v Savo. Streljali so za njim in mislili, da je utonil. Fant pa je dva dni moker in premrzen čepel na nekem kozoleu in nato težko zbolel za pljučnico. Brezimne žrtve domobranskega nasilja tako izginjajo in le valovi Save in Ljubljane in samotni gozdovi bi mogli odkriti vso tajnost strahotnih zločinov.

29. XII. 1943 so domobranci na poti iz Iške vasi pretepli 72 letno Malnarjevo mater, jo odvlekli v zvonik, pretepli kakor živino in sramotili. Domači so jo našli ustreljeno v grmovju za cerkvijo.

27. I. 1944 zopet Ig. Ponoči so odpeljali Jožeta Sušteršica, p. d. Salovega iz Iške vasi, Marijo in Lojzeta Ponikvarja iz Staj, Janeza Ruperta in Urško Japljevo iz Iške vasi, Franca Čebularja, Marijo in 14 letnega Jožeta Čebularja z Iga, Ivana Furlana in Martina Pirca iz Matene. Zvezane so pripeljali z močno domobransko stražo na travnik, 25 minut od Črne vasi. Kriki žrtev so se slišali v Črno vas. Pobili so jih s topim orodjem. Glave so jim bile tako razbite, da svojcem niso dovolili, da bi jih pred pogrebom še enkrat videli. Zlasti Martin Pirc je moral biti zelo razmesarjen, ker nihče ni smel blizu. Urška Japljeva, šivilja iz Iške vasi, je bila umorjena dne 1.V. na matenskih travnikih pri Kozlarjevi gošči.

SV. UPH PRI DOBRUNJAH

Tako teko zimski meseci. Prebivalstvo drhti v grozi in smrtnem strahu, v nenehnem pričakanju domobranskega

ga nasilja. Kakor hitro se ponoči pred vrati ustavi avto, ali če kaj poroče po vratih, jim zastane srce.

Kmalu dobi nasilje novo področje. D.M. v Polju in cerkva sv. Urha pri Dobrunjah sta imeni, ob katerih zastane človeku kri v žilah. Tam uganja domobranstvo svojo krvočnost, ki se stopnjuje do blaznosti.

Posadka domobranci pri sv. Urhu nad Dobrunjami je štela 60 mož. Med krvoloki so partizanski dezertjerji Franc Zidan iz Bizovika, ki so ga videli, kako si je po pokoljih umival krvave roke. Drugi je Franc Janežič iz Javorja, ki strelja žrtve z mitraljezom. V odboru, ki sodi nad življenjem in smrtjo, so: Alojz Petrc in Anton Prepeluh iz Dobrunj, Jože Miklavc iz Bizovika, Franc Zrinšek iz Zg. Hrušice, Franc Jakoš, Anton Lohar iz Bizovika, ki ga ljudje imenujejo največjega bizoviškega krvnika. Leta 1942 je sestavljal Italijanom sezname tistih, ki naj jih usmrte, in tistih, ki jih naj pošljejo v internacijo.

Žrtve streljajo pri cerkvi sv. Urha. Iz okraja Dobrunje so tam ustrelili trgovca Miho Jančarja iz Zadrove in uradnika Justino Trtnik. Tam so bili ubiti ljudje, ki jih je posadka izpod Sv. Urha nad Dobrunjami odpeljala: Strah iz Sostrega, Polonca Kocjančič in Žagar. Prvega je aretirali Jerančič, drugega Kukovica, oba iz domobranske posadke pri D.M. v Polju. 20 ljudi iz te okolice je izginilo. Ljudje si ne upajo več iz vasi v vas in se drže doma. Nasilneži pa izganjajo ljudi, ki imajo svoje pri partizanih, ponoči iz hiš in jih pobijajo.

Od novembra 1943 do februarja 1944 so postrelili pri Sv. Urhu okoli 200 ljudi. Tako se je pohvalil eden izmed krvnikov. V zaporu jih imajo stalno od 10 do 20. Preden jih ustrelje, jih strahot-

no mučijo. 31. XII. 1943 je bilo ustreljenih 16, 6. I. 1944 pa 13 žrtev.

Škrabo so vlačili za lase po tleh in mu izruvali cele šope las. Nek domobranec, ki mu pravijo "Štajerc Pepe", mu je metal goreče vžigalice na roke in ga s cigaretinim ogorom žgal po obrazu. 4 ure so ga pretepli, eden mu je sedel na vratu, drugi na nogah, bili so ga po nosu, po ušesih, obraz pa je bil ena sama rana. Ko so se prvi utrudili, so jih zamenjali drugi. Na dvorišču so mu streljali mimo glave in ga topli s pleteno vrvo po podplatih. Dvakrat je padel v nezavest. Končno so ga vrgli na beton pod stopnice in ga pustili tri dni brez vsega, tudi brez vode. Med mučili je bil tudi 16 letni brat ježenskega kmeta Cikota in neki Dolenc.

27. XII. je bil iz Hrušice odpeljan k Sv. Urhu čevljar Alojz Dimnik in je tam — izginil. V kleti župnišča na Dobravi so baje 4 grobovi neznanih ljudi. V to klet zapirajo žrtve, ki jih tam mučijo in trpinčijo.

Pri D.M. v Polju je postojanka domobrancev, ki se posebno odlikuje po svojih nasiljih. Daleč naokrog širi stalno grozo in trepet. Nihče ni varen pred njo. Še od drugod vodijo žrtve sem na pokolj. Komendant posadke je bil sprva neki Cefin, pozneje pa bivši jugoslovanski podporočnik Pikelj iz Ljubljane. Dalje so v tej posadki Ernest Pikelj, nadp. Blinov iz Sneberja, por. Dolčič iz Zadobrave, Mlinar, por. Milan Hozlan (Halozan?) iz Vevč, Janez Dimnik s Studenca, znam predkaznovani tat. Z njimi sodelujejo že omenjeni Jakob Kukovica, Ivan in Stane Kukovica (slednjega imenujejo glavnega krvnika pri Sv. Urhu in je uradnik papirnice v Vevčah), brata Matej in Stane Resman, Habič, Petkovšek, Hirsiger, Martin Kraner. Ljudje dolže župnika Janeza Ketteja in Lamovška, da podpirata to tolpo. Slednji je v Kašlju neko noč streljal skozi okno v hišo neke vdove, ki ima štiri otroke, da so žena in otroci trepetali od strahu.

Zavedna dekleta v Polju morajo snažiti vojašnico. Pri tem jih pretepaajo, jim prete s smrtjo, jih ponižujejo z italijanskimi vlačugami itd. Enako počno na Dobravi in na Rakovniku. Ti tolovaji med njimi dva Reševa iz Polja, Janez Dimnik iz Studenca in Blinov iz Sneberja, so preoblečeni v partizane vdrli v hišo gostilničarja v Sneberjah in vse izropali. Zahvali so denar in telico. Grozili so s smrtjo vsakomur, ki bi jih izdal.

Streljajo prašiče, zavijajo vratove kokošim, naropano blago pa ponoči tihotapijo na nemško stran. Prav tako preoblečeni so domobranci pri D.M. v Polju aprila 1944 odpeljali in pobili bivšega partizana, ki je bil obsojen od Italijanov na dosmrtno ječo, Pavla Omahna, ki ga je izdal Anton Zidan; dalje delavca Antona Zavarja, Andreja Snoja, Ivana Jurco in njegovo ženo Pepco, vse iz Slap, Jožefa Kočmana iz Ponoče vasi pri Grosupljem, Antona Kokalja iz Zadobrave, ki ga je izdal Milan Hepš iz Zadobrave. Ostale je ovdil Nace Jeriha iz Slap. V pijanosti je sam povdal, da je bil zraven, ko so jih ustrelili domobranci. Prvo so ustrelili Jurčevno ženo, nato vse ostale s strelom v tilnik, trupla pa pometali v Savo, ki jih je pozneje naplavila. Tu se je prvič pojavil naziv "Črna roka", o kateri bomo pozneje še večkrat govorili.

Ti zlikovci so vabili partizane, naj se vrnejo domov, in jim obljubljali, da se jim ne bo nič zgodilo. Toda bilo je kakor ob jesenski ofenzivi, ko so nemška letala trosila nekake "legitimacije", s katerimi naj se partizanski dezertjerji javijo pri Nemcih ali domobranci, a s potem vse pobili. Tako sta tudi takrat nasleda dva partizana Gerjol in Intihar. Ubili so ju z dvema drugima vred na Lavrici.

Do 17. IV. 1944 je Sava naplavila nadaljnih 21 umorjenih trupel.

(Nadaljevanje na 4. str.)

(Nadaljevanje prihodnjic)

Devet temeljnih točk Osvobodilne
Fronte Slovenskega naroda

pak da govorim o znani vsebini našega dolgega narodnega boja, da govorim o najvišjih ciljih slovenskega narodnega življenja.

Ali veste, Slovenci in Slovenke, katero besedo smo mi v svojem tisočpetstoletnem boju najmanj poznali? Ali veste, katera stvarnost nam je bila najmanj domača in najbolj tuja? Vsi vemo — svoboda. Nesvoboda je bila delež, ki so nam jo sile tega sveta dodeljevale skozi vso našo zgodovino. Mislim, da se strinjate z menoj, če rečem, da smo pod nesvobodo trpeli fizično in duševno. Zaradi narodne nesvobode se nismo nikoli mogli razviti v pravega in polnega človeka. Na nas vseh se je pojavilo, da nismo bili do cela svobodni. Vsi, ki smo v tih urah svojega življenja delali obračun nad samim seboj, smo bili boj zoper nezdravo ponižnost in uslužnost, zoper žalost in zagrenjenost, zoper omahovanje, zadržanost in neodločnost. Bili smo boj zoper strah in skromnost, zoper nesproščenost, pasivnost in nevero. Vsi veliki duhovi slovenskega naroda so hoteli preobraziti Slovence v aktivne in samozavestne ljudi, ki samobitno rastejo iz zemlje, ponosno živijo pod soncem, neomajani ostajajo v viharjih, ponosno zro tuju v oči in zaupajo v samega sebe. Verovali so v slovensko vstajenje, ker so verovali v globoke in tajne sile slovenskega ljudstva.

Danes lahko rečemo, da se je njihova vera uresničila. Na dnu našega naroda so se vse dolgi čas brezimnega življenja kupčile zadržane in potlačene energije, ki jih nismo poznali niti slutili. Skozi vsa stoletja so se v nas zbirale viharne sile, ki so morale v določenem trenutku zgodovine dvigniti iz nas in se utrgati kot sproščujoč plaz, ki odnese s seboj vse nezdravo in odmrlo. Nesvoboda kljub vsemu ni mogla uničiti slovenskega človeka in njegove stvariteljske mo-

ci. Danes je izbruhnila na dnu v svoji sveti strahoti, združila ves živi narod v očiščujočem trpljenju ter si prvič v zgodovini postaviti cilje, ki jih razume in ljubi vse ljudstvo. Zgodilo se je nekaj edinstvenega v naši zgodovini, ves narod se je prebudil, vstal in si postavil zakone svojega življenja. V najtežji naši uri se je pojavila Osvobodilna Fronta Slovenskega naroda.

Kako se je to zgodilo? Ko je leta 1941 fašistični okupator napadel našo državo, si razkosal jugoslovansko Slovenijo, sta bili pričo njegovih jasnih uničevalnih teženj za Slovence mogoči le dve poti, ali se sovražniku upremo brez odloga, takoj in z vso silo ali pa se predamo neizbežnemu moralnemu fizičnemu propadu. Bilo je povsem jasno, da gre za bito ali ne biti, da je narod postavil pred najtežjo preizkušnjo svoje zgodovine in da nobena tretja pot ni mogoča. Ponosno lahko rečemo, da je narod častno preстал to preizkušnjo. Slovenski narod je videl le ti dve poti in se v zavesti polne odgovornosti pred bodočimi pokolenji odločil za prvo pot. Zgodilo se je tisto, o čemer so sanjali najboljši Slovenci in kar je z grozo presenetilo Nemce, Italijane in Madžare, naše stoletne zavojevalce. Slovenski narod je segel po orožju in sklenil, da si sam pribori svobodo. Slovenski narod je zbral svojo zavest, etnotno uredil narodno telo in mobiliziral vse svoje člene za zagrozen boj na življenje in smrt. Tako je narekoval zakon življenja. Če smo se hoteli rešiti, smo morali sili zoperstaviti protisilo. Življenje nas je prisililo, da smo v največji nevarnosti storili dejanje, ki je edino rešilo, dejanje brezkompromisnega in silovitega značaja, ki more edino zaustaviti moralni razkroj fizično ohromelost in popolno uničenje. Zato se

(Nadaljevanje na 4. str.)

(Nadaljevanje prihodnjic)

Delavci podpirajte delavske kandidate na dan volitev

St. Catharines — V tukajšnjem "Lincoln" volilnem okrožju podpirata delavskega kandidata dva močna unijska gibanja United Automobile Worker lokal 676 Merritt in United Electrical Workers Union, kakor tudi nekoliko unijskih lokalov A.F.L. Delavski kandidat za to volilno okrožje je kaprol Paul Siren, za provincialno poslansko zbornico.

Paul Siren je član unijskega lokala 199 United Automobile Workers of America v St. Catharines in je delal predno je odšel v vojsko pri McKinnons Industries Limited, podružnica General Motor korporacije, ter je obenem predstavnik UAW-CIO.

Star 27 let, na daleč med delavci in delovnim ljudstvom poznan, kot vnet zagovornik za pravice delovnega ljudstva v splošnem. On kandidira ne kot član kakoršne koli stranke, tembol kot delavec, kateremu so delavski in delovnega ljudstva interesi prvotno vprašanje. Da bi se volilci zgoraj omenjenega volilnega okrožja spoznali z njim, on bo govoril na javnem shodu v Beamsville dne 25 in v Grimsby dne 30 maja. Volilci kakor občinstvo "Lincoln" volilnega okrožja se naproša, da se udeležijo javnih zborovanj že omenjenih datumov.

Reakcija in reakcionarni kandidati si prav mnogo prizadevajo v svoji propagandi preslepti ljudstvo pred resnostjo dobe in nalog kanadskega naroda pri prihodnih volitvah, katere so menda najpomembnejše v naši zgodovini. Na eni strani po zmagi nad Hitlerjevo Nemčijo v Evropi je potrebna ekonomska in gospodarska obnova z vojno prizadetih evropskih držav, na drugi

PAUL SIREN

opora za izgraditev srečnejšega življenja za delavce in narod v tej deželi, posebno pa opora v zunanjih zadevah Kanade, da sledi velika načela za povojno dobo v mednarodnih ozirih, katere so tako jasno začrtane v sporazumu treh velikih v Jalti. Zato je sveta dolžnost delavcev in delavk kakor tudi farmerjev v "Lincoln" volilnem okrožju voliti za svoje delavskega kandidata in se saj z tem oddolžiti za uresničitev velikih idealov te strašne in krvave vojne.

Oddajte svoj glas dne 4 junija za delavskega kandidata, Paul Siren
Fred G. Steeve, predsednik

Zakaj berem Edinost

Windsor — Sam Bog in Srbija lahko rešita Jugoslavijo — Ali ne vidiš kaj delajo v Rusiji, najboljši generale (Tukačevski zbor) in druge ubijajo, to je bilo mišljenje nekaterih katerim nikdar ni bil vse delavski napredek. Še dandanes ne verujejo novemu ljudskemu podvigu, novim zmagam in novi dobi.

Smernice lista nočejo razumeti, pošteno kritiko imenujejo laž, živim svetnikom vse zaupajo, njih imena seveda ne najdemo pri zbiranju pomoči za stari kraj, slovenske borbe so pa imenovale — razbojnik.

List za listom, članki, pisma in dopisi v Edinosti, odpirajo oči naročnikom, da je res bilo nekaj narobe v stari Jugoslaviji, da se res rodi nova in boljša Slovenija. Naspornikom svobode in napredka pojema sapa, nevošnjivost jim svetlika iz oči, vsaka malenkost v listu jim je spodtika, gospodov in dohtorjev manjka pri listu, kdo je urednik, kam gre denar, to so vprašanja nekaterih — samo nekaterih.

V Edinosti je nam odprta stran, je ravna pot, so odprti računi, božji in smrtni greh bi bil če vprašamo škofa ali župnika, kam gre ofer, ali pa da nam pokažejo računsko knjigo.

Od mnogih slovenskih listov v Ameriki, je naš list edini nezavisen od trgovcev, cerkvenih ali podpornih družtev. V nobenem drugem listu ne najdemo člankov od Borisa Kidriča, Edvarda Kardelja, M. Mikuža, M. Vilharja in Mira K. "Aj bet maj buc," oni se ne predrežno objaviti resničnosti in napredek slovenskih tovarišev in tovarišic.

So še listi, ki sledijo starim vrazam, puhla domišljavost se jih drži, na eni strani je evangelij, na drugi pa smrtna jeza na resnično svobodo in novo dobo v Sloveniji, kar si je naš narod sam izbral in krvavo izvojeval. Stara politika šepa po berglah in je v obupanju za svoj obstanek, moč kronanih glav in strah pred nevidnim bitjem se gubi v političnem motčvirju, stara politična žlindra se pospravlja, nova in ši-

roka pot je nam odprta. Ta nova pot in tajna moč slovenskih borcev, je politična zavednost kar lahko najdemo med vrstami v uredniških in drugih člankih v našem listu.

Ogromna moč Rdeče Armade je vzgojena v otroških šolah, tam se vsak uč kaj pomeni kapitalizem, imperijalizem, klerikalizem, fašizem, socializem in komunizem. Politična zašpanost ali pa nezavednost tam pomeni, sovražnik sam sebe. Oborožena vojska v Evropi je bila boj za ideale, je bilo politično nadaljenje za svoja prepričanja. To se tudi nadaljuje čeprav je mir podpisan in so novi zakoni in nove meje v načrtu. Prepričanje da je celi svet neašdom, da je kruha pod solncem dovolj za vse, je podvig ljudskih mas na pohođu v novo dobo.

Prihodnja politična vojska v Kanadi, bo dne 4 in 11 junija. Z volilnim listkom bo napredovanje in odstopanje. Politično zavedni delavci in progresivni sloji imajo moč in priliko, da posljejo svoje poslanice od Labor Progressive Party na državna mesta, da nas zastopajo, da nas branijo in varujejo pred goljivimi politični modernega stroja političnih komandantov pri državnem krmilu. Armada smo pač mi, naša politična zavednost je in bo najboljša moč v borbi z listkom na dan volitev.

Naš list, naša družstva, delavske unije, so opazovalnice političnega gibanja in vojske z listkom, vse najdemo pri branju in sestankih na sejah in shodih.

Zato jaz berem Edinost. Tovariš kaj Ti misliš, za kaj Ti bereš Edinost?

Louis Zdravje

19 ŽENSKIH KANDIDATOV

Ottawa — Od 965 kandidatov kateri kandidirajo za federalno zbornico, kandidira 19 žena. V prejšnjem parlamentu sta bili samo dve ženi. Mrs. Dorise Neilson, članica DPS in Mrs. Cora Casselman, članica liberalne stranke.

Podivjanost Nemcev, Italijanov in vstašev v Belokrajini

Pismo iz starega kraja Beograd, 12-4-45
Predragi!

Nevem kdo bo to pismo dobil v roke, ali Kremeševci ali Podgornikovi. Želim pa, da vam pismeno prinese, komur koli že, najlepše pozdrave iz naše namučene domovine, ki po tolikih letih trpljenja vstaja ravno to pomlad v svojo popolno svobodo. — Da se vam naprej predstavim. Jaz sem iz Lokvice, Klemenčičev (Matjašev). Kremeševa žena Katka, je moja sestrična, a Mira Mežnaršičeva (Bartusova) je moja žena. Živel sem pred vojno v Bosni. Za časa vojne je nam v Bosni vse zgorole in z dvoje otrok in ženo sem prišel v Metliko. Iz Metlike sem odšel k našim junaškim partizanom, a leto v januarju sem se z letalom odpeljal iz Belokrajine v Beograd. Ko sem odhajal, so me mnogi prosili, naj sporočim njihovim v Ameriko, kako je stanje v Belokrajini. Ker tudi iz Beograda še ne gre redna pošta v Ameriko, zato pošiljam to pismo po prijatelju Kraševcu v San Francisco in prosim, če morete da mi po njemu pošljete čim več novic za razne Belokrajce, če so živi in zdravi in kako jim gre. Dajte prosim da mi napišete vsaj na dopisnici poedinim tamkajšnjim Slovincem, da sem jaz vam pisal in če vas pošljal pozdrave in novice. Saj bi to najrajši sam naredil, če bi šla pošta, tako pa ne morem.

Prosimo da sporočite:

1 — Martinu Clemens, Osoyoos, B.C., Canada in ženi Nežki (to je moj brat) da smo vsi od družine dozdaj še živi in zdravi. Mama so se postarali. Nežka in nevesta sta dobro. Deklice, Micka in Anica lepo napredujeta, moji otroci Ivanček in Vladimir tudi. Brat Jože, je že dve leti v naši jugoslovanski vojski. Sedaj je v vojaški kovačnici. Bil je ranjen v glavo, ali je sedaj zdrav. Družina je skoro bosa. Mnogo so pomagali ta leta moji družini, ker sem bil jaz brez zaslužka. Tudi od njegove žene Nežke, so živi in zdravi. Pri Opalkovih v Metliki je isto, le mož je bil slabotnega zdravja. Martin Plut (Rus) je lani padel v boju z ustaši. Micka Rudmanova (Nemanič) je naš oficir in je sedaj vodja v naši bolnici v Italiji. Govednikovi so vsi dobro. Od gorenjih Krakarjevih in Firovih, je sin padel v boju. Okrog Lokvice (pri Metliki) so bili često boji s Italijani in našo vojsko.

2 — Maks Malešič, 348 Silvertoon Ave., Toronto, Ont., Canada, in njegova žena Martina, roj. Mežnaršič. V Metliki žive Ivana (Hankovka) in Darčeva familia živa in zdrava. Ivanov sin je v vojski naši. Ko so Nemci lani v juliju vdrli v Metliko, so zažgali okrog 70 podov, kozolcev itd., ter 30 hiš. Tedaj so zažgali tudi Ivanovo hišo in trgovino. Škoda je zelo velika. Darček je takoj v začetku vojske prišel v Metliko in je tu preživel kakor je mogel z družino ta težki čas. Sploh se narod ve nerazburja radi materialne neškodke, ker ve, da je glavno, ako človek iznese živo glavo, golo življenje.

Ko so Nemci vdrli v Metliko, so zelo pretepli žarka Mežnaršičeva, poročena z Pepco Trčkovo. Nezavestnega so odnesli na dom. Sedaj je zopet zdrav in živi z ženo in tremi otročiči pri očetu na "placu". Oče Bartusov je živ, le bolj slab kot 72 l. starček, a žena Anica je mu mremela še 1942 leta. Mesarije ni več, gostilna še po malem dela. Mi živimo z ženo v Bartusovi hiši za Konzumom. Dane Bartusov je vjet od sovražnika, mati njegove žene Vere, Cenka, pa je letos umrla. Silvo je na Hrvaškem, bil je zajet od vstašev, ali že dalj časa nevem ali je puščen na svobodo ali še živi. Zvonka živi s svojim možem in otrokom na Bledu, samo tuji že več kot eno leto nimam z njo nobene

zveze.

3 — Kremeševci v Metliki so do zdaj vsi živi. France je bolj slab na srco. Kovačnica dela za našo vojsko. Katka je zdrava, skrbna in delavna. Fantje so že veliki, eden je nekje na Hrvaškem, drugi v nemškem vjetništvu, tretji zaprt še od Italijanov (Franc), četrti (Karel) pa je v naši vojski. Nemci so lani hišo zelo okradli. Pobrli so vso železino in obleko in mnogo posteljine. V teh težkih letih so tudi nam šli jako na roko. Miri so to zimo dali meter drv, ko ni imela niti za enusnje. Sin je že tri leta v naši krat skuhat. Pomagali so sploh vsakemu, komur so mogli.

4 — Tudi Jožeta Kremešca družina je dobro. Še Italijani so zaplenili mu vse usnje. Sin je že ti leta v naši vojski. Dekleta sta že veliki in pridni.

5 — Leopold Trček, 177 Symington, Toronto, Canada, njegov brat Stanko živi s svojo ženo in materjo na domu. Ciril s svojo družino pa v mlino na Primostoku. So vsi živi in zdravi. Pepca, sestra, pa kot sem že omenil, živi z možem žarkotom pri Bartusovih. Iz Hrvaške so morali oditi takoj ob začetku vojne.

6 — Johana Kašček, 300 Main St. Bingham, Utah, USA., prosim sporočite, da so Kondovi iz Lokvice št. 45, živi in zdravi, da so dosti pretrpeli, da so skoraj bosi in goli, da je sin Tone že tri leta v naši vojski in da je lepo pozdravljajo.

7 — Župančič Franc, 1414 Brodweg, Joliet, USA., da je njegov sin Franc v naši vojski živ in zdrav, kakor tudi njegova žena Malka in otroci, ki žive na Lokvici. Hčerko župančiča pa so lani ubili "beli", to so slovenski izdajalci, ki še danes pomagajo Nemcem v borbi proti naše svobode.

Če boste tako dobri, da tem vsem napišete prednje novice, sporočite jim tudi najpriskrajše pozdrave od njihovih v domovini. Seveda ni sigurno, če so to naslovi, ki sem jih napisal sploh še točni, kajti že štiri leta nisimo pisali dragim našim

Tretja obletnica Edinosti

Toronto — Dne 15 julija 1942 leta, je bila izdana prva številka našega lista Edinost tukaj v Kanadi, na katerega smo Slovenci lahko ponosni. Prvič radi tega, ki je prvi slovenski list v Kanadi in drugič pa tudi, ki je boritelj za delavske in narodne interese, nestranski in radi tega je ravno nam Slovincem v veliko korist. Ako pomislimo, da v slučaju, da bi ne imeli mi Slovenci tukaj svojega časopisa, kakšne poteškoče bi bile za nas posebno sedaj, ko se nahajamo v tako burnih, in vsakovrstnih spremembah in naposled, ko tako željno pričakujemo novice z naš rodne domovine, katere pa lahko dobimo v svojem časopisu. Poleg tega tudi nam pomaga pri kampanjah, sestankih, društvenih in organizacijah, ter splošno na kulturnem polju za podvig naše izobrazbe. Potem lista pa tudi vzemo, kje se nahajajo naši stari znanci, kateri so se razkopirali po deželi v zadnjih 20 let.

Naj bo tudi tukaj omenjeno, da sedaj, ko je konec vojne, bomo dobivali tudi več novic z domovine, katere se bodejo dobile po večini v našem časopisu in je že radi tega priporočljivo, da bi bila vsaka slovenska družina naročena na list Edinost. Kar piše Edinost, to ne prihaja iz kakih izmišljenj, ampak iz gotovih in pretehtanih podatkov. Ako pogledamo v velike in bolj razširjene časopise, ne moremo dobiti nekaj resnične. Taki časopisi po navadi napišejo vse samo da se napolni prostor in to po večini s prepri, kar pa za nas, ni druge koristi kakor da se vporabi papir za domačo potrebo.

Ko se že bližamo torej

Amerikancem. Če vam je kaj značnega o teh osebah, če so žive in zdrave, če so mogoče v vojni (n.p.r. moj brat Martin ali Malešič) napišite čim več, pa oddajte pismo tovarišju Stane Kraševcu, ki mi ga bo prinesel, a jaz bom iz Beograda poslal naprej v Belokrajino. Lahko si mislite, kako smo radovedni, če so naši dragi v Ameriki še živi. Pri nas je Hitler in Musolini, ter njihovi mnoge spravili na oni svet, sedaj so pa končno prišli tudi oni na vrsto. Naša domovina bo kmalu svobodna, čeprav požgana in mnogo poklana. Ali zasukali bomo rokave in z našim delom in s pomočjo vseh dobrih ljudi, bomo izgradili si novo, tako lepo, kot ni bila še nikdar.

Prisrčne pozdrave od mene, žene in otrok,

Ivan Klemenčič

PS. Če dobite Podgornikovi to pismo v roke, prosim da čim več napišete tudi o sebi, ker smo Vas imeli ta leta v mislih in Miri se je dostikrat sanjalo o Poldici, pa bo vesela, če ji bom o Vas kaj povedal. Mira izgleda je te dni z otroci odpeljana z avionom iz Metlike v Zader na morju. Tako da je v tem prišla za fronto, kar me silno veseli, kar sem si stalno hotel. Kaj bo z družino v Metliki, ki je še med dvema frontama.

(zgornje pismo je poslal zgoraj podpisani Ivan Klemenčič, inženir po poklicu, kateri se sedaj nahaja v Beogradu pri ministerstvu za rekonstrukcijo in katero je prinesel s seboj Stane Kraševac, jugoslovanski delegat na konferenci Zedinjenih Narodov v San Francisco. V pismu naproša posebno rojake iz Belokrajine, da pišejo svojem, kateri željno pričakuje vesti, ali so živi in zdravi in kako se jim godi. Ker je redna poštna zveza med Kanado in Jugoslavijo vzpostavljena in sicer le za navadna pisma, je mogoče sedaj opisati vse to, kar želi zvedeti zgoraj podpisani in mnogi drugi sodržniki ter znanci v Belokrajini in drugod v Sloveniji. Ured.)

Zapisnik izredne seje upravnega odbora V.P.Z. Bled

Katera se je vržila dne 29 aprila 1945, v prostorih 87. Wood St. Kirkland Lake.

1) Predsednik odpre sejo v navzočnosti gl. odbornikov: L. Pečavar, J. Kužnik, T. Krajc, A. Novak, V. Vidrih, T. Lavrič, F. Pauček, A. Hočevar in M. Otoničar.

2) Čitanje zapisnika redne seje z dne 8 aprila. Zapisnik enoglasno sprejet.

3) Razprava glede mladinskega člana L. Podlogar, posledica po boleznih radi katere mu je Gl. odbor odobril \$25.00 po točki pravil 110., kar pa roditelji niso hoteli sprejeti, ampak so se poslužili Advokata. Sedaj so pristali, da spremjemo omejeno vsoto \$25.00 kar se jim odobri samo \$23.00 in \$2.00 se jim odračuna za stroške pri advokatu J. Perry, pri katerem je Zveza iskala potrebne pojasnila. S tem je zadeva končana in je izplačana samo pomoč v bolnišnici in ne bolniška podpore.

4) Glede prošnje odseka št. 7. Port Arthur za člana J. Levstek, se vzame na znanje in se bo plačala bolniška

podpora po zaključku odseka, ter če bo še nadalje bolan in če se bo ravnal po pravih bo upravičen do cele podpore.

5) Sprejemanje novih članov. Odsek št. 2, Val D'Or, Maryl Kebe, Stella Lovšin, Rudolf Lovšin, Matilda Lovšin, Jožefa Stark, Peter Stark.

Po kampanji pristopili. J. Iwasaw, odsek št. 15., G. Kovačevič odsek št. 5, F. Zebič odsek št. 13.

Glede J. Kebe Gl. odbor nemore priti do zaključka, zato se odloči da gre tajnik osebno v Val D'Or in zadevo razčisti.

6) Zaključek kampanje za nove člane, katere se je vršila prve tri mesece. Stevilo novih članov od vseh odsekov. Odsek št. 1, 4 člane. Odsek št. 2, 11 članov, članov do sedaj sprejetih devet. Odsek št. 3, 4 člane, Odsek št. 5, 1 člana. Odsek št. 6, 1 člana. Odsek št. 12, 6 članov. Odsek št. 13, 2 člana. Skupaj 27 do sedaj sprejetih članov.

Zapisnikar V. Vidrih

Boj reakcije proti Zedinjenim narodov

(Iz 1 strani)

govor premiera Churchill-a, ko je v svojem govoru napovedal borbo proti "totalitarnih in policijskih" vlad v Evropi (namreč vlade v Jugoslaviji, Avstriji, Madžarski, Poljski, Borgariji itd.). Omenjeni časopis postavlja sledeča vprašanja: "Ali ni samo ravno mi podpirali policijsko vladu v Španiji? Ali so institucije mornarjih v Italiji in Grčiji, katere zagovarja Mr. Churchill, prijatelji demokracije? Ali je klerikalna avtoritativnost, katere skuša z pomočjo Amerike in Anglije se boriti proti Rusiji po vsej vzhodni Evropi, nosilec svobodnega "blaženstva"?"

Povprečni čitatelj se vpraša: Odkod naenkrat toliko hrupa in krika proti Sovjetski Uniji? Mar je Sovjetska Unija odobrvala invazijo Abesinije? Mar je podpirala Musolinija in Hitlerja v agresivni vojni proti Španiji? Mar je podpirala politiko "neintervencije" za sprečitev agresije v Španiji? Mar je odobrvala zločinska dejanja japonskega imperijalizma v Madžuriji in Kitajski? Mar je podpisala okupacijo Avstrije in Čehoslovaške? Nič kaj takega. Saj je vendar celemu svobodoljubnemu svetu znana izjava Maksima Litvinova, sovjetskega predstavnika na konferenci bivšega "Lige Narodov" v Ženevi, leta 1938, ko je urgiral vse narode za kolektivno sigurnost proti fašistični agresiji. Mar ni bila njegova izjava zasmehovana z strani predstavništva zapadne demokracije? In kako strašna cena je naplačana zaradi političnega bankrotstva posameznih voditeljev "ala Chamberlain-Laval". Milijoni ljudskih življenj, ter ogromna materialna vrednost za voljo politične konspiracije protiljudskih vlad predvojnje Evrope, proti resnični svobodi in mednarodnega sporazuma.

Petokolonci in apizariji delajo z polno paro v trenutku zasedanja konference Zedinjenih Narodov v San Francisco. Dnevno časopisje, polni dolge kolone in uvodnike z pretkano propagando proti načel Atlantskega Čarternja in določb Krimske kon-

objavljen dopis br. J. Kotar iz Detroita, kateri je priporočal vstanoviti odbor Edinosti v okolici Detroita, da se pridobi še več naročnikov in obenem sodeluje v kampanji. Ker je to jako dobro ideja, kajti s tem bi se dalo priliko našemu narodu v Ameriki, da se bolj seznanji z nami v Kanadi, obenem mi bi se seznanili z njihovim delom čez mejo. Radi tega je upati, da se priporočilo br. Kotar uresniči in dobi več posmemalec.

Pozdrav vsem čitateljem Edinosti.

J. Sheryak

ference, katere določata pravico narodom do samoodločbe in narodne suverenosti. Toda, če primerjamo vprašanje Istre in Trsta, kar je obenem pravično, da pripadata po narodni in državni pravici Jugoslaviji, tedaj oni, kateri potvarjajo to resnico in skušajo zaneti tragični spor po vzorcu v prestolici Grčije, kršijo ne samo ta načela, za katere so narodi Evrope položili toliko ljudskih življenj, ter pretrpeli nikdar prej zaslišane strahote z strani podivjanih fašističnih tolp, ampak naravna in človeška načela civilizacije.

Odgovor na vso to odvratno propagando proti Sovjetski Uniji, proti novi federativni Jugoslaviji, vladi v Poljski, Avstriji, Madžarski itd., je prav enostven: "Namej ji je povrniti povojni svet v naročaj predvojnje tiranije protiljudskih vlad v Evropi in na ta način ohraniti stari razpadajoči družinski red ljudskega izkoriščanja, politične narodne in mednarodne korupcije, narodnega in socialnega zapostavljanja in naposled pokrepiti politične sfere za tretjo svetovno vojno.

Toda dejstvo je, da se nahajamo v letu 1945 in ne 1918, ko sta je celo ameriški "čugam" in britska dušebrižnost izkoriščeni v politične svrhe v Evropi. Rapalska pogodba, Versalska pogodba, bivša "Liga Narodov", apizarsko stališče napram nemškemu fašizmu od prihoda na oblast v Nemčiji, sta samo težka in krvava preizkušnja evropskih narodov.

Cilj reakcionarne propagande ni da doseže zadovoljstvo samo v mednarodnih ozirih, ampak istočasno na domačem tlu, proti vpeljevanju progresivnih zakonodaj po skončani vojni. Konservativna reakcija, sovražnik št. 1 večje socialne pravičnosti, se ne sramuje služiti z hitlerjeve vrste propagando v pred volilni kampanji. Pri tem ji prav pridno pomaga vodstvo CCF. Poglavitni namen je sedaj pred volitvami na znotraj med ljudstvom zasejati razdor in mržnjo s znanim "rdečim strašilom", ter v narodni neodrejenosti in neslogi zadobiti večino.

Če je kdaj koli potrebovala in je bila bolj nujna narodna edinost in sporazum, je danes. Ta odločilni trenutek je nastopil v narodnih in mednarodnih ozirih. Narodno edinstvo je bila tista sila, katere je zlomila vrat nemški fašistični oboroženi sili, a je obenem sila, katere dovrši svojo plemito misijo na podhodu v novo srečnejšo dobo narodov in človeštva.

Gradimo jo do največje stopnje njene moči!

G.

Pred kratkem je bil tudi

Slovenija v borbi ze svobodo

VOLITVE NA DEŽELI

Meseca marca 1944 se je slovenski narod pričel pripravljati za razpisane volitve. Mesta, trgi in vasi so bili poplavljeni z letaki in listami kandidatov. Od malih do večjih vasi in mest, kot Črnomelj, Metlika (osvobojeni kraji), se je narod silno zanimal in navduševal za volitve.

Naš poročevalec je potoval po Dolenjski za časa volitve; hotel se je prepričati na kak način se bodo vršile. Prispel je nekoli v neko vas, ko je odbor ravno štel glasovnice. Sodeč po govorici, ni bilo nobenega dvoma, kako je ta gorska vasica glasovala. Na vsaki strani blatne vaške ceste so bile hiše obite z letaki in vaščani so se radovali. Celo osemdesetletni starček je dobil glasovnico in pravico voliti za svoje kandidate. Toda to ni bil noben dokaz pravilnosti glasovanja, razen da je bila vasa vanj z rezultatom silno zadovoljna.

VOLITVE V PETROVI VASI

Nekaj dni kasneje so se vršile volitve v Petrovivas. Za volišče je služila vaška šola, kjer je bil na steni obešen seznam vseh volilcev. Pravomočnih volilcev v normalnih časih bi bilo 151, toda sedaj se je izmed teh 33 borilo v partizanski vojski. Čez dan, opoldne in zvečer gredeč s polja so se vaščani in vaščanke vrstili eden za drugim in volili. Čim je eden prejel glasovnico, je njegovo ime bilo prečrtano na listi; v sosednji sobi je bila mala stajca, kjer je vsak zaznamoval na glasovnico kandidate svoje stranke, jo pregledal in spustil skozi ozko odprtino v zaklenjeno šrambo. Ko je bila lista volilcev izčrpana, je lokalni štetni odbor pričel šteti glasova. Izmed 118 glasovnic jih je bilo šest prekrizanih brez označbe kandidatov. To je bilo znamenje, da teh šest volilcev ni simpatiziralo z partizani. Dejstvo, da so ti najbrž belogardistom naklonjeni ljudje vseeno prišli na volišče in pokazali svojo nezadovoljnost, je živ dokaz njihove vere v tajnost volitve, sicer bi se ne prikazali. Te glasovnice so bile proglašene neveljavne, ker niso dajale prednosti ali glasu nobenemu kandidatu, ostale pa so bile porazdeljene po kandidatih. Zmagovalec je prejel 94 glasov, drugi najbližnji kandidat pa 21. Rezultat je bil takoj zapisan na tablo, nakar se je odbor vrnil v vas in ga razglasil. V tej vasi so navzoči vaščani glasovali skoraj 100- in to dejstvo potrjuje izjave patizanskega časopisja, ki je navajalo enako visoko udeležbo po vseh volilnih okrajih.

VOLITVE ZA VIŠJE URADE

Izvoljeni kandidati iz malih vasi so bili poslani v občinska in okrajna središča, da tam zastopajo blagor svojih volilcev. Ti delegati so potem izvolili iz svoje srede poslanca za slovenski narodni parlament (skupaj 180 poslancev). Vsi izvoljeni kandidati so zavzeli takoj svoja upravna ali zakonodajna mesta.

Ta proces volitev seveda še ni popoln in ne more biti, dokler je sovražnik še vedno v deželi. Vseeno pa po kaže, da je demokracija na delu kjerkoli je mogoče, in čim bo sovražnik pogran čez meje, bo ljudstvo imelo že praktične izkušnje o demokraciji. Za svoj povojni narod dela ljudstvo načrte že danes in svojo pavico do demokracije si pridobiva potom svoje borbe.

ALI JE NAROD ZREL ZA DEMOKRACIJO?

Pismenost naroda je dobro kazalo, če je ljudstvo zrelo za demokracijo ali ne. V Sloveniji razen malih izjem vsaka odrasla oseba čita in piše. Danes je tam težko najti normalnega človeka, ki bi bil nepismen, kajti osnovna izobrazba je zelo razširjena in skoraj je ni vasi, ki bi ne imela ljudskel

šole. In to kljub dejstvu, da je mnogo vasi brez učiteljev in učiteljic in morajo starši in drugi člani obitelji otroke učiti.

V Sloveniji ne gre za vprašanje, ali se dovoli demokracija nevednemu narodu, temveč ali se demokracija dovoli ljudstvu, ki čita in razumeva. Za slovenski narod je bila vojna in kruta okupacija velika politična šola. Slovenci bodo sigurno znali ceniti pravo vrednost demokracije, kajti s svojo lastno krvjo so plačali zanjo visoko ceno. Partizansko gibanje se zaveda, da gre do naših ljudi skozi težko šolo in vsled tega jim skuša nuditi vsako priliko za najširše udejstvovanje naroda pri krajevnih upravnih in pri narodni vladi, kakršno si izbirajo sami.

AVNOJ OBISKAL SLOVENIJO

Narodni odbor Antifašistične večna narodne osvoboditve Jugoslavije (A V N O J), je poslal posebno delegacijo v Slovenijo, da opazuje ravnanje slovenskega parlamenta in ljudske volitve. Med temi delegati so bili dr. Ivan Ribar, Edo Kardelj, dr. Kocbek, Moša Pijade, Vujačić, Filipovič, Zečević in drugi. Toda prišli so tudi kot svetovalci. V Sloveniji so se mudili od februarja do maja 1944 in v tej dobi so imeli prvovrstno priliko opazovati delovanje demokracije v Sloveniji. Potovali so 45 dni peš in s konji predno so dospeli v Črnomelj. S svojim prihodom so tudi počastili ves slovenski narod, kajti jasno je, da nastaja velika razlika med Slovenci ter Srbi in Hrvatji; ti slednji tedaj še niso doma pričeli izvajati zaključke kongresa v Jajcu. Ko je delegacija odpotovala proti jugu, je bila zelo zadovoljna, kajti prvi parlament in demokracijo polično delovanje je bilo zapričeto v Hitlerjevi Evropi. In to v Sloveniji!

(Nadaljevanje prihodnjic)

POMOČ UNRRE JUGOSLAVIJI

Split — Na podlagi sporočila dopisnika Landrum Bolling, pomoč Jugoslaviji z strani UNRRE, prihaja v večji količini. Ta organizacija je uradno začela poslovati z dne 15 aprila, kakor je bilo pred nedavnim poročano. Med tem pomožno akcijo do tega časa je vršila organizacija znana "Military Liaison", ali britsko in ameriško vojno osobje, katero je zbiralo zaloge in delalo načrt lanskega leta za pomoč in rehabilitacijo Grčije, Albanije in Jugoslavije.

"Jugoslovanska Narodna Komisija, vrši resnično težke probleme, toda važno in častno delo", je izjavil predstavnik UNRRE. Mi sodelujemo pač na prijateljski način, ker nimamo oblasti nad delitvijo hrane v Jugoslaviji. Mi le nadzorujemo in svetujemo, ker je organizacija "Military Liaison" poverila razdelitev zalog Narodnoosvobodilnim odborom, ter nimamo nobenega vzroka za nezaupanje istim.

Dosedanja pomoč vključuje 1.200 motornih vozil, največ pa pšenična moka, kondenziranim mesom in razne druge reči.

Naznanilo in vabilo

Toronto — Naznanjamo vsem prijateljem, da priredimo v soboto dne 25 maja v St. Patrick dvorani na St. Patrik St. velik banket z bogatim koncertnim programom. Ves dohodek je namenjen za pomoč volilnega fonda Dedavske Progressivne Organizacije.

Prosimo vse organizacije v Toronto, da po mogočnosti ne prirejajo zabav tega dne.

Vljudno vabimo vse Slovence, Hrvatce, Srbe in ostale Slovanec, da se udeležite tega banketa imenjeni večer. Pričetak ob 8 uri zvečer.

Klub "Tito" D.P.O.

Devet temeljnih točk Osvobodilne Fronte Slovenskega naroda

(Iz 2 strani)

prva točka med devetimi temeljnimi točkami Osvobodilne Fronte Slovenskega naroda glasi:

"Proti okupatorju je treba vršiti neizprosno oboroženo akcijo."

Tovariši in tovarišice! Kadarkor govorimo o slovenski oboroženi akciji, govorimo dejansko o našem popolnoma novem za slovenski narod. Za nas, ki smo poznali le navidezno aktivnost, ki smo le drobnjakarsko razgibani, pomeni oborožena akcija odpiranje vidikov in ustvarjanje konceptov. Če je za kak narod osvobodilni boj še nekaj od zgolj vojaške akcije, potem velja to predvsem za slovenski narod. Ko smo vzeli puške v roke, smo vedeli, da ne bo samo preganjal stoletnega sovražnika, ampak tudi priklicala srečnejšo bodočnost. Kaj je bolj razumljivo kakor dejstvo, da osvobodilni boj ne pomeni le osvobojenje od sovražnika, ampak tudi začetek ustvarjanja prave in popolne človeške in narodne svobode na Slovenskem? Zato

je naravno, da smo v osvobodilnem boju dobili popolnoma jasno predstavlo o prvih dolžnostih do svoje domovine, predvsem o nalogi, da osvobodimo in zberemo ves slovenski narod na prostoru, kjer prebiva in je prebivalo od začetka zavestnega potujčevanja do danes. Oborožena akcija je torej nujno zvezana z narodnim programom. Druga točka Osvobodilne Fronte jasno nam pravi:

"Ta akcija predstavlja izhodišče za osvoboditev in združitve vseh Slovencev"

Ne bomo vam govorili o edinstvenem navduševanju, ki ga je med Slovenci vseh pokrajin doživela vsebina tega stavka. To navdušenje je imelo poseben značaj, najprej zaradi dejstva, da je klic po svobodni in zedinjeni Sloveniji bil izrečen sredi najtežjega fašističnega terorja, potem pa zato, ker so ga izražale partizanske čete, ki so se kakor v porog novim nasilnim mejam postavile na vsem slovenskem ozemlju in se povežale v enotno slovensko vojsko. Takrat sta se

Slovenska Primorska in Koroška stvarno že spojili z ostalo Slovenijo, že takrat je začela nastajati nova Slovenija, kakor je začel novi Slovenec nastajati z oboroženim narodnim uporom.

Toda slovenski narodni koncept se ni omejil na slovenstvo. Slovenski pogum ni obstajal le v tem, da je sredi okupatorjevega obroča dvignil klic po zedinjeni in svobodni Sloveniji, ampak tudi v tem, da je v času najtemnejših odnosov med Srbi in Hrvatji v letu 1941 zaklical po novi, bratski Jugoslaviji. Poslušajte kaj govori o tem tretja temeljna točka:

"Stoječ na stališču naravnih in usodne skupnosti južnoslovenskih narodov, OF ne priznava razkosanja Jugoslavije in deluje z vsemi silami za svobodo in enotnost njenih narodov."

Ali si lahko predstavljate tisto težko uro, ko je bila sprejeta ta točka na Slovenskem in ko je izgledalo, da med Srbi in Hrvatji ne bo nikoli več mogoče doseči bratskega sporazuma. Nikoli se ne sme pozabiti, da so Slovenci po zlomu versalske Jugoslavije prvi zahrepeneli po novi, bratski in enakopravni Jugoslaviji. Mi smo vedeli, da svobodna Slovenija ni brez svobodne Jugoslavije. Imeli smo pogum, da smo pred Srbi, Hrvatji in pred vsem svetom rekli, da hočemo slovo in svobodo vseh bratskih narodov: Srbov, Hrvatov, Slovencev in Macedoncev. To sta nam narokovali prava narodna zvest in jasn pogled v bodočnost.

Toda še več. Rekli smo, da si-slovenske in jugoslovanske svobode ne moremo predstaviti brez svobode in sloge vseh slovenskih narodov. Tretja točka se glasi dalje:

"Hkrati stremi OF k povezanosti slovenskih narodov pod vodstvom velikega ruskega naroda na temelju pravice slehernega naroda do samoodločbe."

V tem stavku smo izrazili voljo, da hočemo popolnoma svobodno odločiti o svoji usodi, obenem pa smo v njej ugotovili, da se narodovo svobodno odločanje že enodusno usmerja v zvezo slovenskih narodov, ki jo naj vodi veliki ruski narod. Zato lahko mirne duše rečem, da je ta stavek doživel od strani našega ljudstva največje pritrjevanje. To pritrjevanje našega ljudstva je dragoceno tudi radi okolnosti, da je privrelo iz njegovega srca v dušo, ko se je ruska armada morala umikati pred tehnično premožno fašističnega napadalca. Ko smo 19 marca tega leta sprejemali v Metliki sovjetsko vojaško delegacijo, sem v pozdravem govoru ponovil besede besede, ki jih je nekaj dni pred tem izgovoril moj sosed, osemdesetletni umirajoči starček: "Ali so Rusi prišli?" S temi besedami sem najtočnejše izrazil pozdrav slovenskega ljudstva naprednemu in borbenemu ruskemu narodu. Slovenski narod goji do ruskega naroda čustva ljubezni in spoštovanja, čustva hvaležnosti za zmage nad nasiljem in krivico.

Ali moremo spriče prebujenosti našega naroda še govoriti o boječem se, poniženem in le umikajočem se Slovincu? Če vam, dragi rojaki, želim hitrejšega povratka na slovensko zemljo, potem ga želim zato, da odkrijete na tej zemlji spreminjenega novega Slovence. Ta sprememba je naznanjena v četrti točki, ki pravi:

"Z osvobodilno akcijo in aktivizacijo slovenskih množic preoblikuje OF slovenski narodi značaj. Slovenske ljudske množice, ki se borijo za svoje narodne in človeške pravice, ustvarjajo nov lik aktivnega slovenstva."

Ko sem mračnega jesenskega dne leta 1941 v prostoru, ki so okrog njega patuljirali italijanski karabinjerji, predlagal idejo te točke, sem se dobro zavedal velike, morda zadnje zgodovinske prilike, ki nam je dana, da preoblikujemo svojo usodo.

Ali moremo spriče prebujenosti našega naroda še govoriti o boječem se, poniženem in le umikajočem se Slovincu? Če vam, dragi rojaki, želim hitrejšega povratka na slovensko zemljo, potem ga želim zato, da odkrijete na tej zemlji spreminjenega novega Slovence. Ta sprememba je naznanjena v četrti točki, ki pravi:

"Z osvobodilno akcijo in aktivizacijo slovenskih množic preoblikuje OF slovenski narodi značaj. Slovenske ljudske množice, ki se borijo za svoje narodne in človeške pravice, ustvarjajo nov lik aktivnega slovenstva."

Ko sem mračnega jesenskega dne leta 1941 v prostoru, ki so okrog njega patuljirali italijanski karabinjerji, predlagal idejo te točke, sem se dobro zavedal velike, morda zadnje zgodovinske prilike, ki nam je dana, da preoblikujemo svojo usodo.

Ali moremo spriče prebujenosti našega naroda še govoriti o boječem se, poniženem in le umikajočem se Slovincu? Če vam, dragi rojaki, želim hitrejšega povratka na slovensko zemljo, potem ga želim zato, da odkrijete na tej zemlji spreminjenega novega Slovence. Ta sprememba je naznanjena v četrti točki, ki pravi:

"Z osvobodilno akcijo in aktivizacijo slovenskih množic preoblikuje OF slovenski narodi značaj. Slovenske ljudske množice, ki se borijo za svoje narodne in človeške pravice, ustvarjajo nov lik aktivnega slovenstva."

(Nadaljevanje prihodnjic)

Iz francoščine prevedla K. N.

Nastala je dolga, mučna tišina. Oranine misli so kakor lahkokrile ptice poletele v preteklost, za leto dni nazaj. . . . Obraz mlade žene se je zmrčal.

Le zakaj jo oče in mati venomer nadlegujeta z vprašanji? O, kakšna ironija, govoriti njej o ljubezni, o poroki, o bodočnosti! Ali ni že žena moža, ki jo je z njim usoda zvezala po sili in brez ljubezni? . . . Govoriti o vseh teh sladkih stvareh njej, ki bi grešila, če bi se zdaj zaljubila v nekoga drugega, grešila nad njim, ki je tvegal svoje življenje, da je rešil njeno!

"O, kakšna ironija, njej želeli srečo in bodočnost! Na lepem je začutila blazno željo, storiti nekaj, kar bi pretrgalo to mučno, napeto tišino, razočaralo nežno pričakovanje v oči njene matere. Bilo ji je, kakor da bi morala na ves glas zavpiti, izkričati svojo skrivnost, ki je tako moreče ležala na njeni duši. Toda nič takšnega ni storila. Pobesila je pogled in krotko ponovila:

"Motiš se, oče. Ne ljubim nikogar drugega."

"Prav. Toda to ni odgovor na moje vprašanje! Morda bi se rada poročila z nekom, ki ga ne ljubiš, ki si ga pa iz kakršnega koli vzroka želiš za moža. Povej, ali je tako, Orana?"

"O, oče, kako se motiš! Le kako moreš kaj takšnega misliti! Prosim, razumi moje stališče. Skušala bom tebi in materi kar najbolj odkrito povedati, zakaj se ne maram možiti. V Španiji sem videla toliko grozot, da mi je odvratna že misel, da bi svoje življenje zvezala z življenjem kakšnega možkega. . . ."

"Smešna si!" je nastrpno vzkliknil gospod Le Cadreron. "V tvojih letih spomini hitreje blede kakor v mojih. Za tem slepiškim se skriva nekaj drugega!"

"Ne, oče," je mirno, a trdno odgovorila Orana. "Prepričana sem, da bi sleherna druga ženska na mojem mestu ravnala prav tako kakor ravnaj jaz. Prosim vaju, nikar ne silita vame. Počakajte, da se mi tu pri vama, v našem mirnem domu spet vrne duševno raznoterje, ki sem ga izgubila tam doli. To je največja sreča, ki mi jo moreta želiti in dati." Njen glas je pri tej skromni prošnji drhnul, kakor da bi prosila kaj nevsedečnega.

Gospod Le Cadreron je zakrtil z rokami. Ta gib ni izdal samo njegove jeze, ampak tudi vso njegovo brezupnost in nemoč.

"Kaj praviš ti k temu?" je vprašal svojo ženo, ne da bi skrival svojo nevoljo.

"Ne morem tajiti, da me je odgovor najinega otroka pošteno presenetil", je dejala gospa Le Cadreronova.

Spet je v sobi zavladala tišina, da si slišal drobno tiktakanje velike stenske ure.

Stari gospod je nagubal čelo. Bil je nezadovoljen z uspehom svojega posredovanja. Njegova hči, to dekletce, včasih tako krotka in ponižna, je danes tako nedostopna in trmasta. Kakšen zlomek je neki šinil vanjo, tam doli, v Španiji? Saj se je čisto spremenila. Kakor da bi čez noč dozorela in odrasla. Sicer pa . . . nič ni še zamujeno. Čas celi vse rane. . . . Pomirjujoče je dejal:

"Ljuba moja, končajmo ta razgovor, saj nam je vsem trem, če že ne mučen, pa vsaj neprijeten. Prav imaš, za zdaj se ti še nič ne mudi s poroko. Mati in jaz vasa še vrsta in zdrava. . . . Če bi prišel čas, ko bi morala ostati sama na svetu, se bomo pa spet pogovorili o teh stvareh. . . ."

"Da, to je važno," ga je prekinila gospa Le Cadreronova. "Nikakor ni dobro, če ostane ženska vse življenje sama. . . ."

Orana je namršila obrvi in okrog njenih ustnic je zaigral droben nasmeh:

"Oh, mati", je grenko dejala, "ali ni bolje vse živeti sam, kakor pa ob strani botja, ki ga ne ljubiš?"

Materi ni ušla bridkost, ki se je skrivala za temi, na videz nepomembnimi besedami. Toda prav te skrivnostne grenkosti v nekaterih Oraninih besedah ni razumela. Prizanesljivo se je nasmehnila:

"Vem, da ne čutiš da Andrea tiste velike, vsemočne ljubezni. Toda morda bi se tudi to spoštovanje do njega, ki ga že zdaj priznavaš, lepega dne spremenilo v kakšno nežneže čustvo. . . ."

"Oprosti", je tedaj vzkliknil gospod Le Cadreron. "Kdo ti pa brani svobodno izbrati moža?"

Orana je zardela do ušes. Videč, v kakšno zagato je zašla, je zajecljala: "Ti in mama. . . . vidva. . . ."

"Kako midva?" sta hkrati in enako ogorčena vzkliknila gospod in gospa Le Cadreronova.

"Pač", je odgovorila Orana; zdaj je že spet začutila trdna tla pod seboj. "Vidva me hočeta prisiliti, da vzamem Andrea!"

"Kdo, vrata, te sili!" je razburjeno vzkliknil gospod Le Cadreron. "Rekel sem samo, da mi ne bi bilo neljubo, če bi bil moj zet. . . ."

"Torej, oče, čeprav me ne silita — ne! In ne!"

"Tako?! Te bomo že ukrotili, ti trmoglavka!" je v sveti jezi vzkliknil gospod Le Cadreron in podkrepil svoje besede s krepkim udarcem po mizi. Tedaj je pa njegova hči tako nenadno prebledela, da je še nekaj krepkih rajši požrl in nekoliko bolj spravljivo dejal:

"Poslušaj me, otrok moj! Nesmiselno je, prekrati se! Počakali bomo, da se boš zbudila iz teh bedastih sanj, ki si jim nasedla tam doli! Oh, to nesrečno potovanje, ki sem na tvoje prigovarjanje privolil vanj! Neštetokrat sem že obžaloval, da sem te pustil odpotovati v to zopno deželo!"

"Tudi meni je žal, da sem odpotovala," je krotko dejala Orana. "Toda, kar je storjeno, je storjeno. Nesmiselno bi bilo pogrevati stare spomine in obžalovati tisto, čemur se nismo mogli izogniti."

"Prav imaš", je pritrčila gospa Le Cadreronova. "Pustimo preteklost dragi moji. Pustimo tudi to nesrečno poroko, ki bi se zaradi nje malone sprli. Vse se bo uredilo. . . . Počakajmo. . . . Ali ne, oče?"

"Nič drugega nam ne kaže," je dejal gospod Le Cadreron, ne da bi mogel skriti razočaranje; videlo se je, da si je od pravkaršnjega razgovora obetal več uspeha. "Pojudi, Orana, pomiri se. Načeli bomo ta razgovor šele čez nekaj mesecev, dotlej bomo pa živeli v miru kakor dolejš."

Orani se je odvalil kamen s srca. Prvič to popoldne se je olajšano nasmehnila in vzkliknila z glasom, ki se je vanj pomešal vzdih sproščenja:

"Ali sem mar sama kriva, če se tako nerada ločim od vaju?"

"Nalašč je prezrla nejevni izraz materinem obličju in odhitela v svojo sobo. Bila je vesela, da se je že vendar izognila tako neprijetnemu zasliševanju. . . ."

Kar ji je bilo najbolj mučno, je bila trmoglavna želja njenega očeta, poročiti jo in celo kolikor mogoče hitro. Vse teže se je bilo upirati tej vztrajni želji. Če bi ne bilo tistega usodnega dogodka v njenemu življenju, bi se, kljub temu, da do Andrea ni čutila posebne ljubezni, poročila z njim — samo svojemu očetu na ljubo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

VSTANOVITEV VLADE V SLOVENIJI

Beograd — Sem prispelo poročilo iz Beograda omenja vstanovitev prve avtonomne federalne vlade v Sloveniji, katere načelnik je imenovan Boris Kidrič do sedanjih, tajnik Narodnoosvobodilnega Sveta.

Vlado tvore kakor je naznanjeno dr. Marijan Breclji, podpredsednik; Zoran Polič, minister za notranje zadeve; dr. Aleš Bebler, finančni minister; dr. Jože Pokorn, justični minister; Franc Leskošek, minister industrije in rudarstva; dr. Vlado Vavpetič, trgovine in

JUGOSLAVIJA NE ŽELI ŽALITVE IN NE POODLOŽNISTVA

(Iz 1 strani)

ponske, morem odgovoriti le to, da me je tako stališče maršala Aleksandra, iznenadilo. Kaj takega je mogoče pripisati samo sovražniku in nikakor zavezniku."

Medtem v Trstu, minulega tedna se je vršila smotra oboroženih moči nove jugoslovanske armade, nad mestom so pa krožili bojni aeroplani.

Po vprašanju Istre in Trsta, Sovjetska Unija, ni komentirala tega vprašanja, razen da je bilo izjavljeno, da so zahteve Jugoslavije opravilene, katere pa vsebuje medsebojna pogodba med Sovjetsko Unijo in Jugoslavijo.

NAZNANILO

Z tem se daje naznanje vsem članstvu lokalnega Sveta za pomoč narodom Jugoslavije, da se bo prihodnja redna seja Sveta, vršila zadnje nedeljo v mesecu, kakor je bilo sklenjeno na predzadnji seji, to je 27. maja popoldne v Ukrajinskem delavskem domu, 23 Hudson Bay Ave Kirkland Lake. Začetek točno ob 2 uri popoldne.

Vabljeni so tudi vsi oni, kateri se zanimajo za delo, katero vrši imenovana humanitarna ustanova, da se udeležijo. Za vsakega iskreno mislečega posameznika, ali organizacijo, je mesto rezervirano v Svetu.

Tajnik, t. č.

KARPAJSKA UKRAJINA ŽELI VSTOP V ZSSR

London — V vzhodni provinciji Čehoslovaške, Rutiiniji, organizirana je avtonomna vlada, je izjavil Zdenek Fierlinger, premier Čehoslovaške, ter obenem zagotovil, da bo dana prebivalstvu Karpatske Ukrajine popolna svobodna odločitev priključit se svojim bratim in sestram v Zvezi Sovjetskih Socijalističnih Republik.

Z to odločitvijo narod Karpatske Ukrajine odstrani že dolga stoletja suženjsko podložništvo tujim vladarjem.

Odbor:

VABILO NA PIKNIK

Odsek Zveze Kanadskih Hrvatov v St. Catharines priredi v nedeljo dne 27. maja piknik, na dobro znanem prostoru v Jordanu, na farmi prijatelja John Kump.

Poleg plesne zabave, ter raznih drugih zabavnih točk na programu, bo dovolj za jesti na raznuju pečenih koštrunov, kakor tudi za splahnit suha grla.

Zatoraj uljudno vabimo sbrate Slovence, Srbe in Hrvatce v tej okolici, da se udeležijo piknika zgoraj omenjenega dne. Čisti dobiček je namenjen za pomoč narodom Jugoslavije.

Odbor: